

concerto
BUDAPEST
zene szenvedéllyel

ANTJE WEITHAAS © Giorgia Bertazzi

KARÁCSONYI CSAJKOVSZKIJ-EST
ANTJE WEITHAASSZAL

2019. DECEMBER 19. és 20. 19.30

ZENEAKADÉMIA
Nagyterem

CSAJKOVSZKIJ

A hattyúk tava - szvit, op. 20a

CSAJKOVSZKIJ

D-dúr hegedűverseny, op. 35

1. *Allegro moderato*

2. *Canzonetta: Andante*

3. *Finale: Allegro vivacissimo*

- szünet -

CSAJKOVSZKIJ

A diótörő - karácsonyi összeállítás

Közreműködik:

Antje Weithaas hegedű

Concerto Budapest

Vezényel: **Keller András**

ANTJE WEITHAAS

A Berlinben képzett hegedűművész a nyolcvanas és kilencvenes évek fordulóján versenygyőzelmek egész sorával alapozta meg világkarrierjét. A remek technikával és kivételes előadói intelligenciával megáldott Weithaas ma generációja egyik legkeresettebb hegedűsének számít: versenyművek koncertszólistájaként, ihletett kamaramuzsikusként és tekintélyes diszkográfiájú stúdióművészként egyaránt. Az imponálóan széles repertoárú szólista olyan világhírű zenekarok és karmesterek partnere volt már az elmúlt évek során, mint a BBC Szimfonikus Zenekara, a Philharmonia Zenekar vagy a Los Angeles-i Filharmonikusok, Vladimir Ashkenazy, Dmitrij Kitajenko vagy Neville Marriner. Kamarazenészi sikereit többek közt a 2002-ben alapított Arcanto Quartett tagjaként aratja szerte a világban: ez a nagyszerű formáció fellépett már a berlini Filharmóniában és a bécsi Konzerthausban csakúgy, akár a New York-i Carnegie Hallban. 2010 és 2018 között mindemellett művészeti vezetőként Antje Weithaas állt a Camerata Bern élén is. Ezzel a sokoldalú kamarazenekarral nem is oly rég Budapesten is fellépett, és hallhatta már hegedűjátékát a Concerto Budapest közönsége is: 2017 novemberében Beethoven Hegedűversenyének szólóját adta elő nagy sikerrel.

KELLER ANDRÁS és a CONCERTO BUDAPEST

A Concerto Budapest Magyarország egyik vezető nagyzenekara, történelmi múlttal és a fiatal zenészek dinamizmusával. Nagyívű műsorszerkesztésével elkötelezetten képviseli a progresszív és sokszínű, egyedülálló repertoárt, mely a közkedvelt mesterművektől a legújabb, XXI. századi kortárs darabokig terjed. Vendégei olyan világhírű művészek, mint Gidon Kremer, Jevgenyij Koroljov, Boris Berezovsky, Isabelle Faust vagy Sir James Galway. Művészeti igazgatója 2007 óta a több mint 70 nemzetközi díjjal kitüntetett, Liszt-díjas, érdemes művész, Keller András, a Keller Quartet alapítója. A világ-szerte elismert hegedűművész, karmester, a prominens, londoni Guildhall School of Music and Drama kiemelt hegedűprofesszora.

Pjotr Iljics CSAJKOVSZKIJ A hattyúk tava – szvit, op. 20a

Pjotr Iljics Csajkovszkij (1840–1893) legelső ízben az 1870-es évek közepén vállalta el, hogy egy balett számára komponáljon zenét: Begiscsev, a moszkvai Bolsoj igazgatója bízta meg őt azzal, hogy 800 rubelnyi javadalmazás ellenértéke gyanánt elkészítse *A hattyúk tava* muzsikáját. A ma már régés-rég kultikus tiszteletnek és megingathatatlan népszerűségnek örvendő zenemű és balettdarab az érzékeny lelkialkatú zeneszerző számára eredendően legfőként frusztrációk forrása volt. Egyrészt mert el kellett fogadnia a maga alárendelt szerepét: zenéjét mások által meghatározott elvárásokhoz és műfaji sablonokhoz igazítva; másrészt mivel a Julius (Vaclav) Reisinger által koreografált 1877-es ősbemutató – szépítőleg fogalmazva – nem aratott osztatlan sikert a közönség és a kritika körében. Ahogyan azt utóbb Csajkovszkij fivére, munkatársa és bizalmasa, Mogyeszt megállapította: „Az előadás, vagyis a díszletek és a jelmezek szegényessége, a szólótáncosok, valamint a balettmester fantáziátlansága, és a zenekar... mindez jó okot adott Csajkovszkijnak, hogy a többieket hibáztassa a kudarcért.” A sok egyéb karaktertánc mellett egy csárdást is tartalmazó balettet, amelynek középpontjában az ártó bűbájjal hattyúvá varázsolt Odette alakja áll, a komponista soha nem is láthatta az utóbb klasszikussá vált formájában: azt csak 1895-ben, két évvel Csajkovszkij halála után bocsájtotta a szentpétervári közönség elé Marius Petipa.

Pjotr Iljics CSAJKOVSZKIJ D-dúr hegedűverseny, op. 35

A zeneirodalom számos, ma már minden vitán felül álló remekművéhez kapcsolódnak olyan - részint mulatságos, részint fanyar – történetek, amelyek a legelső fogadtatás értetlenségének példáit tárják az ebben a kérdésben persze már sokkalta bölcsebb utókor elé. Ez a helyzet Csajkovszkij egyetlen hegedűversenyével is, melyet az alig párhétnyi házaseletének magánpokla elől Svájcba menekülő zeneszerző 1878-ban komponált a Genfi-tónál. A művet alkotója eredetileg II. Sándor császári magánhegedűsének, a veszprémi születésű Auer Lipótnak szánta, ő azonban lejátszhatatlannak, vagy legalábbis a hegedű karakterétől sok ponton idegennek ítélte Csajkovszkij versenyművének magánszólamát. Nem kevésbé mutatkozott értetlennek a nagytekintélyű kritikus, Eduard Hanslick, aki az 1881-es bécsi ősbemutatót követően ilyesféle mondatokat írt le bírálatában:

„A leküzdhetetlen nehézségekkel szembesülő hegedűs önmagát nem kínoztta kevésbé, mint minket.” Az ítésez ezt éppenséggel a nyitótétel kapcsán jegyezte le, ahol is a markánsan szlávós szimfonikus bevezetést követően a szólista valóban hamar szokatlanul nehéz, virtuozitást igénylő feladatot kap, hogy aztán a tétel bravúrosan felfokozott tempójú strettával záruljon. A második, lassú tétel a címadásnak megfelelően dalszerű és megejtően, de sosem túlcsondulóan érzelmes hangvételű. Az attacca, vagyis megszakítás nélkül rákövetkező harmadik tétel, amelyből a már idézett bécsi szaktekintély egy orosz búcsú pálinkabűzét vélte kiérezni, a záró rondótémával feltartóztatathatatlanul tör az euforikus végkifejlet felé.

Pjotr Iljics CSAJKOVSKIJ A diótörő – karácsonyi összeállítás

„Silberhaus polgármester háza ünnepel. Karácsony éjszakán egy nagy fenyőfát állítanak fel a szalonban – lágy, lassú zene, 64 ütem. A fenyő kigyúlnak – pattogó zene, 8 ütem. Vendégek érkeznek, majd gyermekek sietnek utánuk – tüzes, vidám zene, 24 ütem, ámultan csodálkoznak – tremolo.” Ilyen aprólékos részletességgel határozta meg az 1890-es évek elején az akkor már világszerte ünnepelt mesterrel szemben támasztott elvárásait a korszak koreográfus zsenije, Marius Petipa, amikor első közös munkájuk, a *Csipkerózsika* után hozzáláttak az E. T. A. Hoffmann művén alapuló új balettjük megalkotásához. A hajdani táncos, és nem mellesleg nőcsábító párbajhős Petipa meg Csajkovszkij igazán nem számíthattak különösebben rokonalkatú személyiségeknek, művészi együttműködésük mégis maradandóan hatalmas sikerűnek bizonyult. Pedig az 1892 decemberében, a szentpétervári Mariinszkij Színházban bemutatott Diótörővel kapcsolatban az élete utolsó esztendejében járó zeneszerzőnek rossz érzései voltak. Öregedésének fizikai tünetei után ugyanis ezt a félmondatot biggyesztette a naplójában elősorolt lehangelő észlelések utolsó tételül: „...és ami a legrosszabb, az új balett, véleményem szerint, kevésbé jól sikerült, mint a *Csipkerózsika*”. Csajkovszkij tévedett: *A diótörő* azóta a balettszínpadokon és a koncerttermekben is alapműnek számít, karácsony közeledtével pedig valósággal elmaradhatatlan részese az ünnepi hangulat megteremtésének világszerte.

Szöveg: László Ferenc

DECEMBER 19 and 20 2019, 19.30

LISZT ACADEMY

TCHAIKOVSKY CHRISTMAS RECITAL

TCHAIKOVSKY *Swan Lake - Suite, Op. 20a*

TCHAIKOVSKY *Violin Concerto in D major, Op. 35*

- *intermission* -

TCHAIKOVSKY *Excerpts from The Nutcracker*

Performers

Antje Weithaas violin

Concerto Budapest Symphony Orchestra

Conductor **András Keller**

Tchaikovsky was a sensitive Romantic genius and at the same time a disciplined composer of applied music. The concert programme, in which one of the most popular pieces of the 19th century concerto repertoire is positioned alongside excerpts from the Russian's ballet music, delineates this well-known yet still somewhat surprising artistic duality. Soloist of the *Violin Concerto in D major* (1878) is German artist Antje Weithaas, blessed with technical mastery and exceptional musical intelligence coupled with a high degree of modesty, who in 2017 performed the Beethoven violin concerto with András Keller and Concerto Budapest at a hugely memorable concert in the Liszt Academy. Before and after the concerto, the audience hears movements of ballet music – composed according to categorical expectations, pre-defined rhythms and characters – from the oeuvre of Tchaikovsky who, although being involved in just three ballets, created perfection on all three occasions. And in the run-up to Christmas, what better way to close the programme than with a Nutcracker compilation, for many the essence of the season?

**concerto
BUDAPEST**
zene szenvedéllyel

KONCERTÉLMÉNYT KARÁCSONYRA!

ARANY CSOMAG

5 KONCERT
25% KEDVEZMÉNNYEL

EZÜST CSOMAG

4 KONCERT
20% KEDVEZMÉNNYEL

BRONZ CSOMAG

3 KONCERT
15% KEDVEZMÉNNYEL

Csomagok már **3200 Ft-ért!**

Koncerthelyszínek: **MÜPA / ZENEAkadÉMIA / VIGADÓ / BMC**

Részletekért látogasson el a
www.concertobudapest.hu/karacsony weboldalra!

**Concerto
BUDAPEST**
zene szenedélljel

www.concertobudapest.hu

